

СТАНОВИЩЕ

за

дисертационен труд

на

АЙТАФ СГАЙЕР

на тема

**ВЛИЯНИЕТО НА УЧЕБНИЯ ПЛАН НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ КОЛЕЖИ
ВЪРХУ РАЗВИТИЕТО НА КРИТИЧНО МИСЛЕНЕ ПРИ СТУДЕНТИТЕ**

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“,
докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“

Научен ръководител:

Проф. д.пс.н. Иван Александров

Изготвил становището

доц. д-р Миглена Кръстева-Иванова

Актуалност на дисертационният труд:

Дисертационният труд е посветен на изследването на проблема за способността за критично мислене при студентите по педагогика, което би следвало да бъде развито през учебните планове на преподавателите в коледжите. Както казва Алберт Айнщайн: "Мисленето е по-важно от знанието, защото знанието има ограничения, а мисленето няма."

Критичното мислене представлява способността да разглеждаме информацията обективно, да анализираме различни аспекти на проблема и да постигаме заключения на базата на логика и обективност. Критичното мислене е процес, при който анализираме информацията с осъзнатост и критично отношение, разглеждаме я от различни гледни точки и извеждаме обективни заключения. Това включва разсъждения, логически анализ и обективност, което ни помага да се възползваме от нашите мозъчни ресурси по най-ефективния начин.

Разбирането на понятието и дефинициите на критичното мислене е от съществено значение, тъй като това уточнява какво всъщност представлява това умение и как се използва в практически ситуации.

Критичното мислене е ключов компонент на успешното функциониране на обществото. То позволява на хората да разбират сложни ситуации, да правят информиран избор и да се справят с предизвикателствата ефективно. В училището и университета, критичното мислене е от особено значение. Учениците и студентите трябва да са в състояние да анализират и разбират информацията от учебни материали и лекции, да задават въпроси и да обсъждат активно, за да постигнат по-добър резултат в учебния процес.

Изследователският интерес на докторанта дава допълнителен ракурс на разбирането на критичното мислене, което допълва знанието в тази област на познанието и дава приложно-практически аспекти в за неговото разгръщане.

Това ми дава основание да акцентирам върху актуалността на разгледаната проблематика.

Организация на дисертационния труд:

Дисертацията е в обем от 274 страници се състои от четири глави, въведение, литературен обзор, методология и заключение. Съдържанието на всяка глава е разделено на отделни параграфи, а в края на всяка глава са направени конкретни констатации. Основният текст съдържа 13 таблици и 33 фигури. Списъкът с препратки се състои от 289 източника – иврит 25, английски 264 и интернет източници. Освен това има осем приложения.

Емпиричното психологично изследване

Основната цел на изследването е да изследва ефекта от интервенционната програма и учебните програми за действие върху развитието на критичното мислене на студентите в учителските колежи, от арабския сектор, в продължение на един семестър по няколко предмета и дисциплини и да разбере възприятието и процесите на критично мислене на студентите по време на обучението сред студентите по време на използването на интервенционната програма.

Изследователят използва прилагането на интервенционна програма, за да изследва степента и качеството на промяната в критичното мислене между две точки на времето: преди и след прилагането на програмата. Проучването е проведено в четири колежа, като всеки съдържа група ИЛ, които са равномерно разпределени. Всички ИЛ са с арабски произход и са в процес на обучение като учители, първа година, следователно има три експериментални

групи, с проведени обучителни сесии, и четвъртата група, контролна, където не е прилагана интервенцията. Изследователят използва различни изследователски методи за събиране на данните, два въпросника, наблюдения, интервюта и фокус групи. Използвани са два структурирани въпросника:

1. Въпросник за критично мислене

Въпросникът е конструиран от изследователя, съдържа 18 елемента, съдържанието на елементите се основава на определението за критично мислене, определено от екипа на Delphi (Facione. 1990).

2. Въпросник за оценка на курса

Този въпросник е изготвен от изследователя. Елементите във въпросника са конструирани въз основа на професионалната литература на преподаването на критично мислене, която изследователят споменава в главата за професионалната литература. Надеждността на въпросника е тествана с помощта на Alpha Cronbach . Въпросникът се състои от 22 въпроси и разделени в четири смислови групи.

Избраният смесен подход на изследването е подбран коректно, за да отговори на целта му.

Заклучение:

Основният принос на това изследване е важността на планирането на преподаването по различни от традиционното преподаване начини. Планирането на преподаването се структурира според характеристиките и духа на критичното мислене. Уменията за критично мислене зависят от саморегулирането на мисловните процеси, изграждането на смисъл и

откриването на модели в предполагаемо дезорганизирани структури. Критичното мислене обикновено е сложно и често завършва с множество решения с предимства и недостатъци, а не с едно ясно решение. То изисква използването на множество, понякога взаимно противоречащи си критерии и често завършва с несигурност.

Приносите са обобщени в 6 основни пункта, които приемам за съществени и важни.

1. Това изследване е оригинално, защото изследва ефекта от учебните програми за действие върху развитието на критичното мислене сред арабските студенти, които отговарят на изискванията за преподаване в арабските образователни колежи в Израел.

2. Изследването предлага нова перспектива в изследването на формирането на критичното мислене в педагогическата психология, като си поставя за цел да изследва процесите на промяна.

3. Изследването прилага комбиниран подход в изследването на критичното мислене, като съчетава качествени и количествени изследователски методи

4. Създадени са авторски въпросници за изследване на критичното мислене, които са тествани за надеждност и валидност.

5. Представена е авторска програма за образователна интервенция, целяща да подготви бъдещите педагози, които преподават в арабски колежи. Ефективността на интервенционната програма е доказана чрез корелационен анализ.

6. Въз основа на резултатите от изследването е изведен теоретичен модел за развитие на критическото мислене който може да бъде прилаган в практиката на образователните институции за подобряване на обучението на студентите и формиране на тяхното критическо мислене.

Авторефератът има своите предимства като научен текст, езикът е професионален, научно екзактен, посочени са необходимия брой публикации /три/.

С разнообразните подходи и практики, които са изследвани, можем да твърдим убедено, че развиването на критичното мислене е необходимо да се прилага във всеки аспект на живота. Постигането на критично мислене помага да се формират по-добри анализатори на информация и креативни мислители. Така ще имаме по-голям успех и ще сме способни да допринесем за подобряване на света около нас.

От всичко изложено до този момент смятам, че дисертационният труд на Айтаф Сгайер има научно-изследователска тежест и допринася за практическото психологично знание и представлява напълно завършен научен конструкт.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури, да гласуват за присъждането на Айтаф Сгайер на образователно-научна степен „Доктор“ в докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“.

15.07.2024г.

изготвил становището:

Варна

доц. д-р М. Кръстева-Иванова